

quoque similiter Ammiravisi quidam peregrinus, dando sexaginta bysantios. Superati itaque sunt Deo adjuvante, omnes nostri inimici, eo tenore quod amplius virtutem contra nos non habent. Omnes vero naves de omni terra paganorum aderant ibi. Sed nautæ illarum postquam viderunt Ammiravissimum cum suo exercitu fugientem, statim suspende- runt vela, ipsumque Ammiravissimum recipientes in navibus suis, miserunt se in alta maria. Reversi sunt itaque nostri ad eorum tentoria, et acceperunt innumera spolia auri et argenti, et palliorum, et mulorum, et multorum honorum cumula, scilicet equos, et mulos, et camelos, et oves, et boves, et asinos, et multa animalia. Omnes montes namque et colles, et omnia plana stabant cooperta de multi- tudine animalium: et invenerunt armorum cumula, quarum quæ voluerunt de illis recipere retinuerunt.

Alia vero quæ noluerunt insimul congregaverunt, ibique in ignem miserunt. Reversi sunt autem nostri lætantes et gaudentes in sanctam civitatem Hieru- salem, devictis omnibus paganis: deferentes secum multa bona, scilicet camelos et asinos onustos pane biscocto, et farina, et frumento, et caseo, et pane, et oleo, et omnibus bonis quæ illis erant necessaria. Unde tanta est orta fertilitas inter Christianos, quod bos pro octo nummis vel decem haberi poterat. Mo- dius vero frumenti pro 12 nummis, modius quoque hordei pro octo. Quod tandem ne ignotum sit Chri- stianis omnibus, sciant hoc bellum factum esse 19 Kal. Septembris in vigilia sanctissimæ Dei genitricis Mariæ, anno ab Incarnatione Domini 1099 regnante Domino nostro Jesu Christo, cui est honor et gloria per infinita sæcula sæculorum. Amen.

*Hæc de Hierosolymitano itinere in tribus annis, et liberatione civitatum dicta sufficiant.
Per omnia benedictus Deus, qui tradidit impios. Amen.*

FULCHERII CARNOTENSIS HISTORIA HIERSOLYMITANA

Ab anno 1095 ad annum usque 1127.

(DUCHESNE, *Hist. Franc. Script.*, IV, 816, ex vetusto codice ms. cœnobii S. Quintini de Monte prope Pe- ronam. — Initium historiæ hujus usque ad cap. 19 libri I ex editione Bongarsii desumptum est, quia in ms. codice deerat; reliqua editis auctiora sunt, adjectæque etiam capitum inscriptio- nes ex codice.)

NOTITIA IN FULCHERIUM.

(Fabric. *Biblioth. med. et inf. Lat.*, tom. II, pag. 214.)

Fulcherius Carnotensis Robertum Northmaniæ ducem an. 1095, secutus in Palæstinam, et deinde regis Balduini I et II capellanus, circa annum 1127 scripsit *Gesta peregrinantium Francorum cum armis Hierusalem pergentium*, sive Historiam Hierosolymi- tanam et res quibus ipse interfuerat; quod opus ab anno 1095 ad 1124 primus in lucem protulit Ja- cobus Bongarsius in Gestis Dei per Francos tomo I, pag. 381-440, divisum in capita 56. Gaspar Bar- thius codice Basileensi (non auctiore tamen) usus divisit in capita 99 illustravitque notis, quas ex ms. bibliothecæ Ittigianæ publicavit Joannes Petrus Lu- dewig tomo III reliquiarum mstorum, etc., pag. 291-360. Apud Andream vero Duchesne, tomo IV Scri- ptorum de rebus Francicis pag. 816, exstat eadem Fulcherii Historia Hierosolymitana, ex codice cœ- nobii S. Quintini de Monte prope Peronam tributa in libros tres, et auctior extrema parte anni 1124,

annorumque 1125, 1126 et 1127, a pag. 879 ad 889. Liber primus incipit ab anno 1095, secundus ab initio regni Balduini I, hoc est ab anno 1100 (edi- tionis Bongarsianæ capite 22); liber tertius ab ini- tio Balduini II, A. 1118 (editionis Bongarsianæ me- dio capite 44). Denique *Præfationem* ex codice S. Germani a Pratis vulgavit Edmundus Martene tomo I. Anecd., p. 364 seq., in qua Fulcherius ait *comparium suorum quorundam pulsantibus pre- cibus, aliquoties motum, ea se quæ oculis ipse suis perspexerit, stylo rusticano, tamen veraci, diligenter digessisse*. Ut a Vossio notatum est, reprehenditur Fulcherius a Guiberto abbate in bellis Antiochenis cap. 29, 30, 31 et 38. Sed a bona fide eum com- mendat Ordericus Vitalis, lib. IX Historiæ ecclesias- ticæ; item Guilelmus Malmesburiensis, lib. IV qui addit usum esse *stylo non quidem agresti, sed ut dici solet sine nitore et palæstra, et qui alios*

commonere potuerit, ut accuratius scriberent. Idem A hic Fulcherius, qui in obsidione Antiochena A. 1098 caute ac fortiter rem gessit, de quo Gilo Parisiensis libro VII, apud Edmundum Martene t. III *Anecdotorum*, p. 241.

..... *Fulcherius imminet ante
Per tenebras legit ille vias gressu titubante,
Illis temporibus radios ducente cometa
Præmonstrabatur regni mutatio læta, etc.*

(1) Ita legendum puto, non *ecce*, ut habet Martenii editio, nam apud Chesneum vox tota desideratur.

Et page 241 :

..... *Fulcherius ille
Natus Carnoti, proceres præcedere mille,
Non timet invictæ properans ad mænia villæ.
Non hunc tardat onus clypei, sed ad ardua pro-
nus
Evolat arma gerens scalæque viriliter hærens,
Illum Veneticus sequitur : stupet hostis iniquus.
Ut stetit in muris Fulcherius, ense (1) necantur
Fulmineo vigiles, et ad infima præcipitantur.
Exultat victor, etc.*

FULCHERII CARNOTENSIS

PRÆFATIO

IN HISTORIAM HIEROSOLYMITANAM.

(Edidit D. MARTENE, *Thes. Anecdot.* I, 364.)

Incipit Prologus in Gestis Francorum Jerusalem peregrinantium.

Placet quidem vivis, prodest etiam mortuis, cum gesta virorum fortium, præsertim Deo militantium, vel scripta leguntur, vel in mentis armariolo memoriter retenta, inter fideles sobrie recitantur; nam qui vivunt in mundo, audita intentione pia prædecessorum fidelium, quomodo, mundi flore spreto, Deo adhaeserunt, et parentes, uxoresque suas, possessiones quoque quantaslibet relinquentes, juxta præceptum evangelicum, Deum secuti sunt, ad diligendum Deum ardentius compuncti, ipso inspirante, animantur. Mortuis siquidem in Domino valde prodest, cum auditis operibus eorum bonis et devotis, fideles animam eorum proinde benedicunt, et eleemosynas cum orationibus, tam cogniti quam ignoti, pro eis charitative impendunt. Unde comparium meorum quorundam pulsantibus, aliquoties motus, Francorum gesta in domino clarissima, qui Dei ordinatione cum armis Jerusalem peregrinati sunt, stylo rusticano, tamen veraci, dignum ducens memoriæ commendandum, prout valui, et oculis meis in ipso itinere perspexi, diligenter digessi. Licet autem, nec Israeliticæ plebis, nec Machabæorum, aut aliorum plurium prærogativæ, quos Deus tam crebris et magnificis miraculis illustravit, hoc opus prælibatum æquiparare non audeam, tamen haud longe ab illis gestis inferius æstimatum, quia Dei miracula in eo noscuntur multipliciter perpetrata, scriptis commendare cu-

ravi. Quin imo, in quo disparantur hi postremi ab illis primis, vel Israeliticis, vel Machabæis, quos quidem vidimus in regionibus eorum sæpe apud nos, aut audivimus, longe a nobis positos pro amore Christi emembrari, crucifigi, excoriari, sagittari, secari, et diverso martyrii genere consummari, nec minis, nec blanditiis aliquibus posse superari; quin potius si non deesset percussoris gladius, multi nostrum pro Christi amore perimi non recusassent. O quot millia martyrum in hac expeditione beata morte finierunt! Sed quis tam saxei est cordis, qui hæc Dei facta audiat, et pietatis suspiriis commotus, in laudes Dei non erumpat? Quis potest non mirari quomodo nos exiguus populus inter tot hostium nostrorum regna non resistere, sed etiam vivere poteramus? Quis audivit unquam talia? Hinc Ægyptus et Æthiopia; hinc Arabia et Chaldæa, atque Syria; hinc Assyria et Media; hinc Parthia et Mesopotamia; hinc Persidia et Scythia, mare etiam magnum à Christianismo nos excludebat, et inter manus nos laniantum, si permitteret Deus, concludebat. Ipse autem in brachio forti nos pie protegebat. Beata enim gens, cujus est Dominus Deus ejus (*Psal.* xxii, 12). Modum autem hujus operis et inceptum, et quomodo ad tantum iter agendum omnis populus occidentalis concussus, et mentes et manus in id extenderit voluntarius, verba historica, quæ sequuntur declarabunt.